

דיני עירוב תבשילין

טעם עירוב תבשילין – בישול בחג סמוך לבין השמשות

מכיון שאסור לבשל מיום טוב לשבת, לפיכך חייבו חכמים ביום שחל בערב שבת לעשות עירוב תבשילין בערב החג, שנוטל תבשיל ופת, ואומר שהם עבור שבת, ואז, הרי הוא מתחיל לבשל לשבת מערב חג, והבישול בחג לשבת הוא גמר בישול, ורק להתחיל לבשל מחג לשבת אסור, אבל מותר לגמור את הבישול מחג לשבת. ומובא בגמרא שיש סוברים שמהתורה אסור לבשל מחג לשבת, ומקשה הש"ס לדבריהם איך על ידי עירוב תבשילים מותר לבשל מחג לשבת, ומתרץ הש"ס שכשמבשל מחג לשבת יכולים לבוא אורחים בחג, לכן אינו עובר איסור תורה שמבשל בשביל אורחים. ולפי זה, אם מבשל בחג סמוך לבין השמשות, שאין זמן לאורחים, עובר איסור תורה. ולפי זה אסור לבשל בחג סמוך לבין השמשות גם לא על ידי עירוב תבשילין, ולמעשה יש להחמיר שלא לבשל סמוך לבין השמשות, ובשעת הדחק יש להקל, דלהלכה בישול מחג לשבת מדרבנן.

אשה בדין עירוב תבשילין – ולאחר הדלקת נרות

אשה חייבת בעירוב תבשילין כאיש, אבל כיון שהבעל עושה עירוב תבשילין, הוא עושה עבור כל הבית. ובאופן שהבעל נסע מהבית, אינו יכול לעשות ממקום רחוק, אלא האשה צריכה לעשות עירוב תבשילין. יש אומרים שהאשה תעמוד ליד הבעל כשעושה עירוב תבשילין, ותענה על אמן על הברכה, אבל אין נוהגים כן. והנשים שנוהגות להדליק נרות חג בערב חג, ולא בלילה, יזהר הבעל לעשות עירוב תבשילין לפני שהאשה מדליקה נרות, כיון שמקבלת חג בהדלקה, ואין מועיל עירוב תבשילין אלא בזמן שעוד אפשר לבשל, ומכאן עוד טעם למה נהגו נשות ישראל להדליק ביום טוב בליל יום טוב ולא בערב חג, מחשש עירוב תבשילין שיעשו לאחר הדלקת נרות.

מה יטול לעירוב תבשילין

צריך ליטול תבשיל שמלפתין בו את הפת, לכן לא יקח תפוחי אדמה ואורז וכדו' שאין מלפתין בו את הפת, ונוהגים לקחת ביצה מבושלת, וזה הטוב ביותר, כיון שהיום בזמנינו רוב אנשים אינם אוכלים בשר בפת ולא דג בפת, ומנהג ישראל תורה. כמו כן יש חשש בפסח, שירטיב את המצה ברוטב של הדג והבשר. ויש ליטול גם פת, כיון שיש אומרים שהתבשיל מתיר רק לבשל ולא לאפות, ואף על פי שבזמנינו לא נוהגים לאפות ביום טוב, מכל מקום, ראוי ליטול גם פת, כי מנהג ישראל תורה, ועוד שמא ירצה להניח על הפלטה פה לחמם, והיא כעין אפיה, לכן לא ישנה המנהג.

איך עושים עירוב תבשילין – ומי ששכח

יטול בערב חג ביצה מבושלת בקליפתה [שאם היא קלופה, אינה ראויה לאכילה לאחר ליל החג, והעירוב צריך להיות קיים עד שבת], ויקח עמה פת, ויברך ברכת עירוב תבשילין, ויאמר הנוסח שבסידור, שמתיר בערוב זה לבשל ולאפות. ומי ששכח ולא עשה עירוב תבשילין, יכול לסמוך על גדול העיר שמקנה עבור מי ששכח, ואם במזיד סומך עליו, פושע הוא, ואסור לבשל כלל, אבל אם שכח אפילו פעמיים לא הוי פשיעה, ויכול לסמוך על גדול העיר שיקנה לכל מי ששכח.